

pro předražování již trest byl vykonán a že přes to ještě se prohřešil. V daném případě však uvedené podmínky není, neboť obžalovaný byl ihned po svém odsouzení pro přečin předražování propuštěn na svobodu. Do trestu započtena mu byla sice vyšetřovací vazba, ale to nebyla vazba trestní, třeba že mu tím byl vyslovený trest zkrácen. Žádným způsobem trest ten nebyl ještě odpykán.

Čís. 668.

Již v tom, že připraveny byly plakáty, jimiž měly býti přelepeny úřední vyhlášky, jest spatřovati skutkovou podstatu zločinu dle § 65 lit. b) tr. zák. Pod totéž ustanovení spadá strhnutí vyhlášky o opatření okresní politické správy.

Pokud jest při činech spáchaných obsahem tiskopisu použití předpisu obecného trestního zákonníka. Činnost nestává se beztrestnou tím, že úřady tiskopisu nezabavily.

Vzájemný poměr skutkových podstat § 65 lit. b) a lit. c) tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1921, Kr II 567/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 19. března 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem rušení veřejného pokoje podle § 65 b), c) tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Z toho, že plakáty, jimiž v případě vyhlášení stanného práva měly býti přelepeny dotyčné vyhlášky a dle nichž vyhlášené stanné právo prohlašovalo se dělnickou radou za zrušené, byly sice vytištěny, leč nebylo jich použito, dovozuje stížnost, že jednání obžalovaných bylo pouze přípravným a proto beztrestným. Stížnost je na omylu. O přípravném jednání může se mluvit jen, pokud zákonem zapovězený úmysl nedošel výrazu v nějaké konkrétní činnosti (§ 11 tr. zák.); projevil-li se však úmysl, vykonati čin zákonem zakázaný již na venek činěním, předsevzatým za účelem jeho uskutečnění a také objektivně ku skutečnému vykonání vedoucím, vybočuje činnost již ze stadia beztrestného jednání přípravného. Stížnost přezírá krom toho, že zločin § 65 lit. b) tr. zák. náleží k oněm trestným činům, při kterých nesejde na tom, vyvolají-li nějaký určitý výsledek, jichž podstata záleží naopak v tom, že pachatel předsevezme jakýkoli čin, jenž je objektivně způsobitý k tomu, aby svedl k neposlušnosti, ke vzpouzení se neb odporu proti zákonům, nařízením atd. V daném případě je pak zjištěno, že závadné plakáty byly na základě usnesení dělnické rady, stavšího se za součinnosti obžalovaných, nejen vytisknuty, nýbrž že byly v dělnickém domě přístupny všem tam meškajícím osobám. Tím bylo splněno vše, což nutno ke skutkové povaze zločinu dle § 65 lit. b) tr. zák. Mohlť obsah plakátů aspoň u osob, jimž byl přístupný, přivoditi účinky zákonem zakázané. Je tudíž okolnost, že plakátů nebylo skutečně použito k přelepení úředních vyhlášek, pro právní posouzení věci nezávažnou. Obžalovaní jsou činni právem zodpovědnými za usne-

sení dělnické rady, neboť, dohodnuvše se na vydání závadných plakátů a spolupůsobíce takto se stejným úmyslem a za jednotným cílem, ručí jako spolupachatelé a to každý z nich za činění ostatních a zodpovídají za celkový výsledek. Důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., z hořejších příčin uplatňovaný, není proto dán. Obžalovaný Viktor H. namítá dále, že strhnutí vyhlášky o výjimečném opatření okresní politické správy nelze kvalifikovati jako zločin dle § 65 lit. b) tr. zák., poněvadž prý jde o zcela obyčejnou vyhlášku policejního rázu. Nejde prý proto vůbec o nějaký čin trestný, nýbrž nejvýše o přestupek § 11 čís. patentu z roku 1857. Stížnost je bezdůvodna. Zákon mluví v § 65 lit. b) tr. zák. zcela všeobecně o opatřeních, aniž blíže rozlišuje co do jejich povahy a druhu. Vyhledává se proto jen, by opatření vyšlo od veřejného úřadu, jenž jest povolán k vydávání předpisů se závaznou mocí. V tomto případě vyšlo nařízení o výjimečných opatřeních od okresní politické správy, tedy úřadu veřejného, a obsahovalo za účelem udržení veřejného pořádku a klidu různé zákazy, všeobecně známé. Nelze tudíž popírat, že by nařízení to nebylo předmětem ochrany § 65 lit. b) tr. zák. Poněvadž pak je zjištěno i subjektivní zavinění obžalovaného výrokem, že hleděl svým činem svěsti druhé k neposlušnosti, ke vzpouzení se, resp. odporu proti dotyčným opatřením, propadl právem sankci § 65 lit. b) tr. z. a nemůže v důsledku toho přicházeti již v úvahu shora citovaný policejní přestupek.

Co se týče zvláštního vydání »Jiskry« ze dne 11. prosince 1920, přijímá nalézací soud po skutkové stránce za prokázáno, že obžalovaní se na vydání tohoto čísla usnesli, obsah závadných článků znali, s ním souhlasili a jej uveřejniti dali tiskem. Z tohoto zjištění vyplývá, že zločinný výsledek byl přiveden společnou činností všech obžalovaných na základě společného rozhodnutí. Obžalované dlužno proto pokládati za spolupachatele a jako takoví jsou právi nejen všichni vespolek, nýbrž každý z nich z celkového výsledku, s nímž je v příčinné souvislosti činnost každého z nich, ať byla více nebo méně intenzivní. Je tudíž pro trestní zodpovědnost obžalovaných Otty R-a a Viktora H-a nerozhodno, že neměli účast na sepisu dotyčného článku, poněvadž stačí, když spolupůsobili při vydání závadného čísla způsobem shora zjištěným. S námitkou, že povaha předmětného činu nemůže býti posuzována dle obecného zákona trestního, že naopak zodpovědnost za trestné činy, tiskem spáchané, jest upravena zvláštním zákonem o tisku, dlužno odkázati stížnost jednak na úvodní slova § 65 tr. zák., dle nichž jako způsob, kterým zločin ten spáchán může býti, uvedeny jsou též tiskopisy, jednak na jasné znění § 10 tr. zák. a § 28 tisk. zák. V prvnějším mluví se o zločinech, spáchaných tiskopisy a v posledním § zdůrazňuje se, že, pokud obsahem nějakého tiskopisu spáchán byl čin trestný dle platných zákonů trestných, dlužno naň použití ustanovení těchto zákonů, tudíž i obecného zákona trestního, a že dle těchto ustanovení, tedy též dle oněch obecného zákona, náleží posuzovati i trestnost těch osob, které spolupůsobily při tisku nebo rozšiřování nějakého tiskopisu. Rovněž nelze nalézti nikde opory v zákoně pro oprávněnost námitky, že činnost obžalovaných stala se beztrestnou proto, že bezpečnostní úřady, ač znaly obsah časopisu »Jiskra« a zejména závadného článku, přec jich nezabavily, resp. proto, že článek ten je vlastně opisem novinářských zpráv a úvah z jiných časopisů, které prošly bez závady censurou. Musilyť by jinak všechny delikty, které přes bedlivost

úřadů zůstaly neobjeveny, jen z tohoto důvodu zůstatí beztrestnými, což nemůže zajisté tvrditi důvodně ani zmateční stížnost. Z hořejších úvah uplatňovaná zmatečnost dle čís. 9 a) (nesprávně též 9 b) a 10 Šu 281 tr. ř. není proto opodstatněna.

Pokud jde o zločin dle § 65 lit. c) tr. zák. snaží se zmateční stížnost, uplatňujíc důvod zmatečnosti dle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., dokázati, že ve zjištěních nalézacího soudu není obsažena skutková podstata zločinu podle § 65 lit. c) tr. zák., poněvadž usnesení o stávce není prý nic nezákonného. Při tomto důvodu zmatku dlužno vycházeti ze zjištění nalézacího soudu a dlužno proto uvažovati nejen, že šlo v tomto případě o stávku, nýbrž že šlo, jak nalézací soud výslovně zjišťuje, o zastavení práce v elektrárně v T., která podléhala dozoru okresní politické správy tamtéž, dále o zvláštní vydání časopisu »Jiskra« ze dne 11. prosince 1920 a o zrušení stanného práva. Jak již bylo svrchu dovedeno, šlo ve všech těchto případech o nezákonnosti, které napadený rozsudek uvádí jednotlivě a které odpovídají úplně pojmům trestných úteků, jak jsou uvedeny v § 65 lit. a), b) tr. zák. Již tím jest řečeno, že tam, kde tyto nezákonnosti byly usneseny, šlo o spojení rázu § 65 lit. c) tr. zák. Jest tedy jen otázkou, zda skutečně v tomto případě ke spojení došlo, a zda je možným scuběh mezi §em 65 lit. b) a 65 lit. c) tr. zák. Zmateční stížnost tvrdíc, že dělnická rada byla úřadem trpěna, tvrdí tím zároveň, že u stěžovatelů nebylo vědomí, že jest spojením podle § 65 lit. c) tr. zák. Avšak zmateční stížnost přehlíží, že stěžovatelé účastnili se právě činnosti dělnické rady, když se takovéto spojení zakládalo, a tento okamžik nespadá zajisté za jedno se založením dělnické rady vůbec, nýbrž jest dán teprve tehdy, když se u s n e s e n í stalo; společně pojatý úmysl působiti k účelům, v § 65 lit. a), b) vytknutým, odpovídá úplně spojení podle § 65 lit. c) tr. zák. Stačí proto svrchu uvedená zjištění nalézacího soudu, že se dělnická rada usnesla na zastavení práce v elektrárně, na zvláštním vydání »Jiskry« ze dne 11. prosince 1920 a zrušení stanného práva. Důsledkem tohoto spojení jest, že každý jednotlivec, beroucí na něm podíl jakýmkoliv způsobem, zodpovídá za celé konečné usnesení. V tomto případě zjistil nalézací soud výslovně, že obžalovaní se starali ještě o provádění usnesení dělnické rady, ačkoliv jim bylo známo, které účely si toto spojení kladlo, a tím jest dostatečně zjištěno, že všichni stěžovatelé s usneseními dělnické rady svrchu uvedenými souhlasili. Ve všech směrech jde o činy, které jednak směřovaly k otřesení státní autority, k odporu proti základům právního řádu ve státě, který dochází výrazu v zákonech a nařízeních, a které byly také způsobilé, aby tento účinek vyvolaly. Při tom ovšem jsou ona tři usnesení dělnické rady v T., nalézacím soudem zjištěná a svrchu uvedená, důkazem nezákonností, které si spojení, z dělnické rady se utvořivší, vzalo za úkol, nikoliv však jediným účelem tohoto spojení; tato tři usnesení charakterisovala jenom všeobecně účel spojení, který směřoval nejen proti zařízením, uvedeným v § 65 lit. b), nýbrž též proti státní správě vůbec, jak to nalézací soud vyjádřil ve výroku rozsudku citací § 65 lit. a) tr. zák. Objektivně i subjektivně jsou zde proto náležitosti zločinu podle § 65 lit. c) tr. zák. Obžalovaní byli sice uznáni vinnými též zločinem podle § 65 lit. b) tr. zák., který obsahuje v sobě skutkový děj i zločinu podle § 65 lit. c) tr. zák., a to vším právem. Skutkové podstaty těchto dvou zločinů jsou různého obsahu a mohou obstáti vedle sebe, nikoliv

jenom tak, že by ustanovení posléze zmíněného § 65 lit. c) tr. zák. bylo jenom ustanovením podpůrným. V liteře c) §u 65 tr. zák. zachycuje zákon již v zárodku jednání, která jsou pravidelně základem trestných činů, ohrožujících ve velkém rozsahu veřejný pořádek. Již to, že si několik lidí položilo za účel, veřejný pořádek ve státě ohroziti způsobem v § 65 lit. a), b) vytčeným, jest trestným a to bez ohledu na to, co tyto osoby pak dále podnikly, aby účelu tohoto dosáhly. A právě toto rozlišení jest ve zjištěních rozsudku provedeno. Pokud jde o zastavení práce v elektrárně, zjišťuje totiž rozsudek, že šlo o to obžalovaným, aby správu, pokud se týče dělníky elektrárny svedli k neposlušnosti, pokud se týče k odporu proti nařízením a opatřením úřadů veřejných, zejména politické správě v T. Podobné zjištění činí nalézací soud o vydání »Jiskry« ze dne 11. prosince 1920, které bylo rozneseno po venkově a vylepeno i na rozích. Konečně zjišťuje, že vytištěn byl plakát o stanném právu a že byl odpole dne přístup většímu počtu dělníků, a také zde zjišťuje nalézací soud, že tendence byla proti nařízením a opatřením veřejných úřadů a ke svedení k neposlušnosti jich. Veškerá tato zjištění jdou dále, než by bylo potřebí, jen ke zjištění zločinu § 65 lit. c) tr. zák., a to jak po stránce objektivní, tak i po stránce subjektivní.

Čís. 669.

Tím, že obžalovaný, ač ohlásil opravné prostředky, nastoupil trest, zřekl se opravných prostředků.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1921, Kr I 156/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Čes. Budějovicích ze dne 21. prosince 1920, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem nadržování zločincům ukrýváním dle § 214 tr. zák.

Důvody:

Do odsuzující části rozsudku krajského soudu v Čes. Budějovicích ze dne 21. prosince 1920 opověděla obžalovaná svým obhájcem dne 23. prosince 1920 zmateční stížnost a odvolání a provedla dne 17. ledna 1921 zmateční stížnost, vzavši současně zpět odvolání. Obžalovaná však mezi tím dne 12. ledna 1921 trest nastoupila a byla bez ohledu na to, že nejen ona do odsuzující části, nýbrž i státní zástupce podal do osvobozující části rozsudku zmateční stížnost, do trestu převzata a po jeho odpykání dne 23. ledna 1921 na svobodu propuštěna. Byvši dodatečně dne 1. února 1921 vyslechnuta udala, že neběže zpět zmateční stížnost a odvolání, že na nich trvá a trest že nastoupila proto, že je hloupá. Především se podotýká, že ponechává se stranou, že obžalovaná již se zřetelem ku zmateční stížnosti státního zastupitelství do osvobozující části rozsudku neměla býti, i když se sama přihlásila, do trestu vzata, a že jejím přijetím byl porušen zákon v ustanovení § 397 tr. ř. Též se nerozebírá okolnost, že obžalovaná vzhledem k tomu, že v čas jejího přihlášení se ku nastoupení trestu byly jejím obhájcem opravné prostředky již opovězeny, měla býti ihned sly-